

זווית ראייה אינטימית

רות שלום בבית האמנים תל אביב

יצירתה של רות שלום נושאת אופי חברתי-פוליטי המתעד את הקורה סביבה. פעילותה האמנותית במהלך השנים היא תגובה ישירה למתרחש - לעוולות החברה, לחלשים ולנידחים בה - צו השעה באותה עת. עבודותיה המצוירות בקו רישומי ווירטואוזי מנקודת מבט אנושית. הן כעין סיסמוגרף של חברה, זמן ומקום. בתערוכה בבית האמנים תל אביב מוצגות עבודות נייר אינטימיות כפורמט קטן ובינוני, מרביתן בנושאים של קיבוץ-מלחמה-זקנה, תמות ששלום הרבתה לטפל בהן במשך השנים. קיבוץ - שלום הייתה בין מקימי קיבוץ להבות הבשן והתגוררה בו בשנים 1944-1953 (למעט שנתיים בפרו). היא תיעדה את החיים בקיבוץ - הנוף האנושי, הסביבה והטבע הקרוב. בשנים אלו יצרה בעיקר ברישום, ושיקפה את ההווה היומיומית במקום. בתערוכה מוצגים סקיצות ורישומים של אנשי הקיבוץ בחדר האוכל ובאספות הקיבוץ. הדמויות הנלכדות בקווים מעודנים בעט הציפורן, נטולות תווים, ויוצרות דיוקן קבוצתי המעביר את האווירה והסולידריות של התקופה. דימויים נוספים שנצרכו על הנייר מאספות הקיבוץ הן הנשים הסורגות. דמויות שנרשמו בתנוחת גוף אופיינית בעת מלאכת הסריגה, נטולות סממנים אישיים. "אני ציירתי ממה שהתרשמתי מהסביבה [...]. כשהייתי חברת קיבוץ ראיתי את הנוף שם והחיים שלנו [...]. תמיד רציתי לתאר את החיים, החברה והאדם". מלחמה - רות שלום רשמה את מראות המלחמות ותוצאותיהן כבר בשנת 1948. יצירתה תיארה אזוירי סכסוך מקומיים, עוצר, שבי וחידלון. שלום הושפעה רבות מהאקטואליה, מתצלומי אמנות ומדימויים מהעיתונות. רשמיה מהעדות המצולמת ועמדתה הנחרצת נמסרו בקו מתומצת והומניסטי. רישומי הנוף זרוע ההרס לאחר מלחמת 67' המופיעים בתערוכה,

נעשו בהשראת תצלומים ממדבר סיני אחרי המלחמה שצילמה חברתה ושכנתה של שלום, הצלמת אורסולה וגנר-מרקוס. בעבודות הנייר של שלום נצרכים בשחור ולבן רשמים ממראות החורבן שנתרו בתום המלחמה. רישום נוסף מתקופה זו מתעד את מראה הפליטים הפלסטינים בגשר אלנבי בדרכם לירדן, שרשמה הציירת בביקורה במקום. כוחה של היצירה הוא בתגובתה המיידית של שלום והצגת העבודות סמוך להתרחשות האירועים - יצירה המוסרת עדות מהמקום. ומוחה על השלכות הכיבוש וההרס לשני הצדדים. תערוכה משותפת למרקוס ולשלום, "רשמי מלחמה", הוצגה בגלריה "פורום" בציריך בשנת 1968. זקנה - שלום טיפלה בתמת הזקנה בכמה רבדים ובהרחבה עוד משנת 1993 ועד שנת 2009. עת סיימה לצייר עקב גילה. נושא זה התפתח וצבר תאוצה בזמן ששלום ביקרה חברת משפחה בבית אבות. היא פקדה את המקום יום-יום תקופה ממושכת ותיעדה את מצוקת הדריים בו. רישומי הזקנה על נייר צוירו במהלך השנים במסרים ובקווים אקספרסיביים. בערוב ימיה היא יצרה ציורי תקריב-פנים על בדים ברישום מזוכך ומינימלי. העבודות על נייר הצילום המוצגות בתערוכה מוטענות בתכנים, מעוצמת הקו ומהדקויות הצורניות שהמצע מאפשר לשלום להפיק ממנו. הזקנה ביצירות מופיעה במערומיה. דמויות הזקנים בעבודות הן אנונימיות, מופיעות בעליבותן ובבדידות קיומית; גופן דואב ושפוף, חלקן בתנומה ובאין אונים, במצבי המתנה ודמדומים. עבודות נייר אלו כפורמט בינוני עד זעיר המוצגות בתערוכה, עשויות להזמין את הצופה למפגש ולחוויה אינטימית עם היוצרת.

אוצרת: אירית לוין

An Intimate Point of View

Ruth Schloss at Tel Aviv Artists House, Rishon LeZion

Ruth Schloss's art is social and political, documenting the events around her. Her artistic activity, as was the order of the day, is in direct response to the actual happenings—to the injustice of society towards the helpless and the outcast. Her works, drawn in a skillful line from a personal point of view, become a barometer of society, of a specific time and setting.

The exhibition at the Tel Aviv Artists' House features intimate works on paper in a small to medium format. The Kibbutz/ War/ Old Age are the themes most considerably apparent, as was the case in her works, throughout the years.

Kibbutz - Schloss was among the founders of Kibbutz Lehavot HaBashan and resided there between 1944 and 1953 (excluding two years in Paris). She documented the life in the kibbutz—the human landscape, surroundings, and nearby nature. During these years, she focused on drawings, reflecting the local, everyday life.

The exhibition features sketches and drawings of the members of the kibbutz at the communal dining hall and during formal assemblies. The individuals, captured in the fine lines of the nib pen, are featureless and form a group portrait, conveying the atmosphere and solidarity of the era. Other individuals deposited in ink on the paper are those of the knitting women from the assemblies. They are drawn in a typical sitting position for the craft of knitting, with no personal attributes.

"I drew out of the impressions of my surroundings [...] as a kibbutz member, I witnessed the landscape and our lives there [...] I've always wanted to depict life, society, and people."

War - Schloss made drawings of the sights and outcome of war as early as 1948. In her works she depicted local areas of territorial dispute, curfews, captivity, and oblivion. She was profoundly inspired by actuality and artistic/ journalistic photography. The impact of this photographic testimony and her strong opinions were translated into a succinctly humanistic line on the paper.

The drawings of the landscape sown with devastation following the 1967 War were inspired by photographs of the Sinai Desert taken by her friend and neighbor, Ursula Wagner-Marcus. The sights of the destruction left at the end of the war are impressed in black and white onto Schloss's paper. Another drawing made at the same time by the artist during her visit there, documents the Palestinian refugees on Allenby Bridge, making their way to Jordan.

It is Schloss's immediate response and her presenting the artworks in close proximity to the contemporary events that imbue her work with such strength. Her art is a direct testimony, protesting the outcome of the Occupation and the havoc it wreaks on both sides, Israeli and Palestinian. A joined exhibition by Marcus and Schloss, titled Impressions of War, was shown at the Forum Gallery in Zurich, in 1968.

Old Age - Schloss extensively and diversely addressed the theme of old age between the years 1993 and 2009, when she ceased painting due to old age. This theme gained momentum while Schloss was visiting a friend in a nursing home. She frequented the establishment daily for a long period of time and documented the anguish of the residents. The drawings on paper were made in expressive lines and messages. At the end of her days, she made minimal and straightforward close-up drawings on canvasses of elderly faces.

The intensity of Schloss's line infuses the works on photographic film with meaning, as do the subtle formal variations the medium enables. Old age is here utterly exposed and the people are anonymous, and appear wretched and in existential solitude; their bodies ache and bent, some are dormant and incompetent, in a state of twilight discontentment.

The works on paper, in medium to very small format, may incite in the viewer an intimate experience and acquaintance with the artist.

Curator: Irit Levin

